

Baltijas Semkopis.

Aptelejams:

"Balt. Seml." Administrācijā, Rīgas Latv. beedrības namā, un redakcijā: Zelgava, Katolu-ēlā N 2. Vēlam Rigā: Schillinga, Kapteina un Luhama grahmatu-hobis un pēc lopmana Lēchendorf, pil. Kāļu-ēlā N 13. Šīs pīslehtas: vijas grahmatu-hobis. Uzlaukem: pēc pagasta - valdekm, mājaitajiem, nolotajiem, &c.

卷之三

Ar Peelitumu: par gadu 3 r. 40 l., par $\frac{1}{2}$ gadu 1 r. 80 l.
 Bes Peelituma: par gadu 2 rub., par $\frac{1}{2}$ gadu 1 r. 10 l.
 Par peshuhtischanu or pastu us satru esemplari, wen
 alga waj ar jeb bes Peelituma, jamatska 60 kap. par ga
 un 35 kap. par $\frac{1}{2}$ g. Sludinajumus prenem wjies
 apstelajamis weetabs pret 8 kap. par shhlu rinduk.

6. gads.

Riga, 27. februari.

Nº 9. Lihds ar Baltijas Semkopi ik nedelas ijuahk Peelikums ar stahsteem un derigu laika-kavelli maksā 1 rub. 40 kāp. par gadu, 80 kāp. par pusegadu.

1880.

Saimneezibas nodafa.

Patreetschanahs ar semkopjeem.

(Beigum's.)

Anglu weenjuhgu arklis, kura lemeschi pahrzelami weenabi un otrabi, it fa wehrstawa, un ar kuru tadeht, fa ar ziteem ahressemes arkleem, newaijaga wis art druwas gabalam apfahrtin apfahrt waj semi s'weest pretim no abahm puzech, birses galus apstaigajot dihka. Nè, ar scho arklu arajs, wagu isdfinis, pahrzel tilai lemesch un eet wagu dsyhdams atkal atpakat, it fa ar sawu wezo, parasto ahki. Starpiba pastahw weenigi eelsch tam, fa wezajs Kursemneeks waj Widsemneeks strahda nepilnigi, lamehr Anglis semi drupinadams ya wiham apwehrsch un smuki to noleek pehz fahrtas, gaisa eespaidam jo pee-eijami.

Sweedru diwjuhgu arklis is „Öfverums Bruf“ fabrikas, sihmets ar „O. 9“ eet koti weegli arot, iifstrahda wisai freetnu darbu, jaur ko tas ari atradis tehwija jau dauds pirzeju un draugu.

Sweedru ekstirpateri preeksch schklas eestrahdaschanas un lauku tihrischanas no nesahlehti nepeezeefhami waijadsgigi. Ekstirpateris ar 13 lemescheem strahd 7 un ar 9 lemescheem 5 pehdu platu birsi; pirmajäe peepraha aissuhgam 3, otris 2 sirqu.

Sweedru zifzak-ezeschās. „Labi ezets ir tilpat lā slīkti arīts,” ūka fahds flawens Wahzu semkopis. Ij ūchi teizeena ūmelam to mahzību, lā tilai ar prahwahm ezeschāhīm warām panahkt pateesi labu darbu. Par koti ușteizamu ūmes-darba rihku ușkataim minetās zifzak-ezeschās, par siiprako palihgu pēe kreetnas tihrumu- ușkopšchanas.

Bes labas tihrumu-issfrahdashanas un tahdas paščas sehlaſ-eestrahdashanas usmanigs ſemkopis jo projam ari eewehros zitus lihdſeklus, kas atſichti par berigeem, fekmet wina plauju plawās un tihrumos. To iſſakot weenigi mums prahā ſtaħw pirkamee ſkuntes-mehſli; tapehz zitus meħslodamos lihdſeklus, no kureem paſču ſaim-neejibas laba teefaa pee rokas un la deesgan paſiħtamus, fħoreiſ pa-metismi bes ihpaſčha pahrspreeduma.

Ar satru birkawu ſeena plawai atkemam if gadus wiſmasak
 5 mahrz. flahpeſla, fo tomehr atdot atpakat ne domat nedomajam.
 Pluhdinamahm plawahm waj tahdahm, kurahm tel zauri kahda pahr-
 pluhſdama upe, uhdens pa dalaſ atkal peewed mehſlodaſas weelas
 un tahda wiſe atlihſina truhlfſtoſcho flahpeſli, famehr faſahm falwu-
 plawahm janem par labu tikai ar maſumu leetus-uhdena. Ja nu
 beidsamäſ ſchikras plawu iſdemibu gribam uſturet pastahwigü jeb
 labaki to pawairot, tad ſinams jadara ar tahm kà ar tihrumeeim, t. i.
 winas waijaga mehſlot.

Bet kad plawu=mehfslofchanas leetâ lihds fchim til labi ta ne ko ne-esam darijufchi, tad zeen. semkopjus laipni usluhdsam, ar to fchini pawasara isdarit masu mehginafchanu, ka dabunam sinat, zil ifseetatee ffunstes-mehfsli buhs wairojufchi sahles-augumu. Wispirmak us to nu p. p. kahdu fausu, lihdsenu un zitadi gluschi weenadu plawu derehs eedalit weenlihdsigâs ruhtes, puhraveetas diwidesmitas daks (1/20) leelumâ, t. i 50 pehdu garumâ un 40 pehdu platumâ. Aprili, wifadâ wihsé pahru nedelu preeksj Jurgu deenas ta nodalitee un ar apralsi-teem meetineem pareisi apfihmietee plawu gabalini jamehfslo, proti: weenam ja-usfehj 60 mahrz. puhdetu faulu-miltu; otram 20 mahrz. Peru=quanos; trescham 40 mahrz. Stassfurtas falijafahls, zeturam

60 mahrz. Estramaduras superfossati; peektam 30 mahrz. salpetera-
ſkahbais natrons un ſestais lai paleef bes kahdas ſuhdoſchanas.
Labakas ſalihdsinachanas pehz wiſai patihsami buhtu, weenu otru
gabalinu ari mehſlot ar kahdahm nekahdahm mehſlu-weelahm iſ paſchu
ſaimneezibas, ta: pelneem, ſutraju jeb wirzi, kompoſtu rc. Pats par
ſewi ſaprotaſams, ta plaujot latra gabalina ſakopts ſeens ihpaſchu
ſchkiſams un ſwerams, lai pehzat waretu weenu ar otru ſalihdsinat
un iſrehkinat, zif mahrzinu feena dewis latris pahraf par nemehſlot
gabalinu; waj mehſli ar to aifnaksafuschees un waj iſ teem kahdi
iſrahdiſchees par tahdeem, tas uſ preeſchu buhtu wehrti jo plaschku
iſleetat. Ar ſkunſtes-mehſlu bruhkeſhamu un waijadſibu preeſchu
wafarejas, lineem un kartupeleem, tapat ari gipſa preeſchu abholina
ſenlopji pa leelakai datai jau eepaſinuſchees, ta fa par to ſchim brih-
ſham naw ko teift, ihpaſchu ka yaſihtamas leetas labprah nemihlejam
no jauna atſtahſtit.

Patreekuschees drusku par laahdeem nekahdeem fomes = darba
rihkeem un skunstes-mehsleem, fas pawasaraai nahkot no semkopjeem
buhtu eegahdajami, norahdam tos us F. W. Grahama l. bagato
maschinu-lehgeri Rigā, kur wiſu waijabsigo pehz patikšanas warani
ismelletees, noprīkt un lihds ar to fanemt laipnu pamahzidamu padomu
un issfaidrošchanu, kā ja-isturahs pee lahdas maschinas darboschanahs,
lahda arlla waj zita darba=rihka tiltigas noſtelešanas un skunstes-
mehſlu ſataiſšanas, pirms tos nododam femei par derigu augu-
baribu. Katram, fas tur ko viržis, bod lihdsā pa welti latwifku,
jautā wahkā eſeetu ſemkopibas kalenderi, ko Grahama l.
pats apgahdajis tilai preekſč ſawahm kundehm un fas tadeht grahmatu-
bodes naw dabunama. Šīni kalenderi atronam bildes ar pahrlatku
par maschinahm un ſemkopibas rihkeeni preekſč masgruntnekeem, ſinas
par derigu ſkunstes-mehſlu iſleetaschanu, ſemkopibas-maschinu darba
weizinashanu, tabeli par ūimiskahm weelahm ſemkopibas-raschojumōs,
tabeli par mahju-kustonu gruhtnejuma laiku, tabeli par ſopu baribū
un baroſchanu, dſelszselu tarifu par us ta wedamahm maschinahm rc.
un ſhematu preekſč ſaimneeziſbas inventara ſarakſtiſšanas. Kalendera
laika-rehkinuma nodalā pee latra mehnescha wehl atronam ewehro-
jumus par laiku un teizamus padomus par laukſaimneeziſbas darbeem.
Wispahrigi par jauko kalenderi warani preezatees un if ta ſewim pee-
ſainotees dauids teefcham labu mahzibū.

Been. laftaji laikam nelaunooses, lad tē beigās wehl weenas leetas labad drusku patreefimees. Protat no wifas firds wehletum, ka muhsu starpā valdītu ihstens beedribās-gars. Pehz ūhi mums waijaga nemitejami zenstees un firdigi ruhpetees, ta top isveldeti wiftee ūhwee eenaidneeki, kas wina peemahjočhanai reebigi: is muhsu asotes peenahkahs istrenkt naidu, ūkandibū un neaisbildinajamo neus-tizibū, un ūho firds-nesahlu weetā it ruhpigi lopt un faudset tuvala ūaldo mihlestibū. Kur ūhi peemitishs, tur muhscham ari netruhks ihstenā beedribas gara, kas zilwefus ūpehzigit dsen isturetees mahrdōs un darbōs, is kureem manams un redjams, ta „wisi preefsch weena un weens preefsch wifem“ eestahm dubščiai.

Reisu reisahm ar schehlumu esam noskatijschees, zil leeliski mafo pilfehtini kuptschi, passhstamee Schihdini, pee andeles prot issuhlt lauzineekus, kas tur sahdu faimneeziwas raschojumu lehti pahrdewuschi, nemahs nu atkal dahrgi eepirkt dselsi, sahli waj zitu ko. Tuhkstoscheem Schihdu, ihpaschi Kursemé, tad nu eesphehja bota, weegli mitinatees no araju swedreem, kas bagati pluhduchi, kamehr Joschela waj Schmula rokas babuja nobot tibro labibu waj sposchos linus un par teen

eemantot dahrgi lahdū ūmīdōfchū ūlki, ūlapjo ūahli waj ūtū ūahdu maitajufchos prezī. Ja nu lahds Šchihdu draugs (un to ir papilsnam) nemtu atstahškit teem muhsu teizeenu, tad luhdsamī ūai jele nedomā, ūa ūlaugā prahā gribam teem ūeegt godigi ūelnito maišes ūeezeni. Nē, to mehs ūeescham negribam; tikai ūomajam, ūa maiši ūebuhs ūelnit ar wiltu un glumo mehli ūeen, bet ūa godigaki un itin droschi ūawu pahrtiku ūanahšam, tad uj to pee ūreetna ūarba ūerdamees ūisleetojam ūawas no Deewa dahwinatas wejelas rokas un ūahjas.

Semkopjeem tapehz dodam to padomu, fawas prez̄es pahrdoschanai un eepirkfchanai masās pilsehtinās atfazitees un zif eespehjami tāhs apgahdat prahwakās andeles-pilsehtās, pee tirgotajeem, fas wis-pahrigi ir atsihti par kreetneemi goda-wihreen. Sahls, filkes, ahdas, dselss, flunstes-mehfli, fehklas zc. uſ ilgaku laiku, leelakā mehrā eepirkti, iſnahk alashč daudš, daudš lehtaki un labakā buhfchanā ne lā ſad taħdu prez̄i pa biżżejkim nemam no Israela tautas. Uſ to nu pagastōs waijadsetu fastahditees ihpaħħahm beedribahm, fas if fawu beedru widus iſweħħle kahdu andeles finā daudš mai iſmanigu, weizigu un plnigi uſtizamu wihru. Schim iſweħletam wiħram tad eesneedfamas beedribas wiſu lozejklu waijadſibas un nododama rokās no beedreem eemalsata nauda. Wiſu to pehz kahrtas farakstijis, zif naudas no katra dabujis, ko un zif par to waijaga eepirkit, lai nu dodahs iſdarit to pilsehtā, kur pa dselsszelu ihsā brihdī noschauſees. Beedreem, kam preeħx ta azumirkli warbuht truhktu naudas, labprah tō aisdos pagastu-krahtuwez, kuras Kursemē gudrā finā ir dibinatas no tagadejā gubernatora. Pilsehtā prez̄es eepirkfchanā leelumā preeħx daudseem nedarihs aplam leelu galwas-grosiħchanu, kamehr semkopibas rasjōsumu pahrdoschanā iſleekahs buht jo raibala, jebſhu ari fċo neturam par glujschi ne-eej pehjemu.

G. D. L.—W

Wispahriga dafa.

Semes-tehwa 25-gadu waldischanas-swehtki.

Mehs mehginafim īhos īwehikus tik plāšči aprakstīt, jik veen muhsu telpa attauj. Pirms stahtīšum, kā tee īwineti paščā Semestehwa galwas pilsehtā, Sw. Peterburgā. Tureenes awīes raksta: Schahs deenas īwineschana pagabja it kahrtigi. Siltais laiks īwehiku preekus siipri pawairoja. Wisu deenu leeli kausču bari staigaja pa eelahm, bes ka hastapschanahs kaut kahdi buhtu trauzeta. Ne masakā kahrtibas trauzefchana nenotika. Daudz weetās kara-musīla spehleja tautas mēldijas. Pilsehtas apgaismoschana ir loti jauka. Teatrds ir isribkotas īwehiku israhdiſčanas.

„Wald. wehſtin.“ ſludina, ka Walſis padomes ahrlahrtigā fehdeſchānaā eſot tapis noſpreesīs, Keiſara Majestetei pilnā ſlaitli preeſchā ſtahditees dehl laimes wehleſchānas. Sehdeſchānas protokolā Walſis padome ſaſlaita ſem Keiſara Alekſandra iſbaritahs leelikas reformas un wehle ſai Deewos uſturetu Keiſaru ilgus gadus. Protokolu paraflijuſe, Walſis padome aifgahja uſ Keiſara fanemſchānas fahli, kur padomes preeſchāhdeſtajſ Leelikrīſts Konſtantīns nolaſiſja protokolu. Keiſars atbildeja: Pateizos Jums, lungi, par Juhsu juhtu iſteiſchānu, kā ari par Juhsu darbeem. Deewam ſchēhli wairaki daſlibneeku pee Maneeim ſwarigakēm likumu doſchānas darbeem naw wairs dīshvi. Pateizos wiſeem Maneeim tawalajeem lihdsſtrahdneeſeem. Schē Keiſars atgreesahs pret Leelikrīſtu Konſtantinu, nobutſchoja winu un ſazijs: Pateizos wiſupirms Tew, ka Manam pirmajam paſihgam ſenmeeku leetu reformā, tad ari wiſeem minifteerem, tā bijuſcheem kā tagadejeem, bet it fewiſchki Walſis-kanzleram. Es zeru, ka Walſis padome Man, kā weenadi, paſihdſehs turpmalōs darbōs. Paļaujos ka Deewo Muhs neatſtahs. Luhdſeet Deewu ar Mani un tas Kungs muhs iſpeſtihs no gruhta ſtahwolka, kurā mehs tagad eſam. — 19. februari waldoſchais Senats ſapulzejahs pilnā ſlaitli Senata baſnīžā. Pebz no-tureem Deewa wahrdeem bija wiſu Senata deparmentu pilniga ſapulze, pee kām nolaſiſja eepreelſch ſaſtahditu Senata ſpreeduma projektu, kurā Keiſaram top iſſazitas pateiziba, uſtiziba un padewiba. Keiſara Majestete nehma preti ſenatoru laimes wehleſchānas Seemas pils konzertu-ſahlē. Pebz peemineta Senata ſpreeduma nolaſiſchānas, kurā bija ſaſlaititas iſgahjuſcho 25 gadu reformas un to labee reſultati, Keiſars pateizahs un iſſazija: Eſmu pahleezinats, ka Senats, kā lihds ſchim, tā ari turpmak ſtrahdahs Kreewijai par labumu un ſlawu; eſmu pahleezinats, ka Juhsu darboſchānahs iſees weenadi uſ likumiſgahs lahtibas ſtiprināſchānu, pateizos wehl reiñi un zeru, ka Man ari turpmak nahtfees, Jums pateiktees par Juhsu peenahkumu likumigu iſpildiſchānu. Dſili kustinatee ſenatori atbildeja uſ runu ar ſkaleem, wairaklahtigeem hurah-ſauzeeneem.

Rā Rīdsineeki ihos augstos svehtus īvinejuschi, mehs — pašchi klaht nebijuſchi — dabonam finat iſ „Rīgas Lapas.“ Ta raksta tā: Riga gan wehl ne kād nebūhs tāhdā gresnumā redseta, kā pag. nedelas otrdeena, Keisara Majestetes 25-gadu waldīshanas svehtikls. Ne ween katra eestahde, — pat tas visnabadīgalais eedīhwotajs bija ūnu logu ūwan mihiotam Semes-tehwam par godu apgaismojis un iſpuschkojis. Tuļkstoſchi lauſchu no pat agra rihta lihds tumšchāi naktei pildija eelos. Breeks bija katra seijā redsams. — Pulksten 10. rihtā bija wiſās ſcheiſenes baſnizās deewakalpoſchanā ar aisluhgſchanu preeklā augsta Semes-tehma. Ap pusdeenas laiku redfeja no gildu-nameem ſcheiſenes daschadas beedribas un amatus garā rindā ar farogeem us pili eijam, luhtg zeen. gubernatora īgu, iſſazit winu wiſ-paderwigakahs laimeswehleſhanas un uſtizibas juhtas Keisara Majestetei us 25-gadu waldīshanas svehtkeem. Wafarā pilſehtas teatrā bija goda-irahdijums ar daschadeem ſlateem, tas us Keisara ſwehtigu waldī-ſhanu ſihmejahs. — Pee ſwehtku gahjeena 19. febr. peebalijahs lihds 2000 personu. Wiſpirms gahja kara-muſikas koris, tad 6 oſeeda-ſhanas beedribas ar ūaneem farogeem; tad nahza beedribas it raičā lahtibā ar kahdeem 70 farogeem. Pils pagālmā nonahzis, wilzeens nostahjahs ap gubernatora durwim.

Kad gubernators išnāha, to apšweizīmaja pilsehtas elstermanis Taube, iſſazīdams Rīgas eedſīhwotāju wahrā pateižību par labdarīſchanām, kahdas tee no Augusta Kunga un Keisara baudiļuſchi, un iſſauza heidsot Keisaram wefelību. Sapulzetei nobeedajā tautas luhg-ſhanu, pehž kam gubernators runāja, aizrahīdams, ka ik kātris pat ūſi warot valībīset pee walīts kahrtības uſtureſčanas un ka tikai jaur kopīgu peenākumu iſpildīſchanu warot panahīt, la Keisars, no tautas mihlestības eeslehgts, warot meerā dīhwot un pee ſawa Waldi-neka grūhta amata buht preezīas.

Uj gubernatora runu sapuljejuſchees atbildeja atkal ar hurahſauzeeneem. Tad runaja seminarja direktors Sanzewitsch, Kreewu beedribu wahrda, kuras ir dahrvinajusčas 15,000 rub. preleſch amatneeku klasu dibinasčanas vee jau pastabhwoschahm Kreewu ſkolahnt.

Peh̄ tam tapa wehl reis tautas luhgschana nodseedata un tad wilzeeens greefahs us rabtuscha plasi atpakaſ, sur tas isselihrahs.

Rigas Latweeshu beedribas nam s' shogad atspihdeja it ihpaschā sposchumā. Jau ahreene rahdiya ko ihpaschū. Gar namu us eelas-dega lahyu ugunis; pēr seenas gresnojabs diwi transparenti: us weena bija

redsam A ar wirsralstu „Deewo swiehti Keisaru!“, us otra Mar wirsralstu „Sargi Keisara namu!“ Starp scheem transparentem un pahr wisu seenu willahs girlande no raibahm ugunit. Wirs leelahm ee-eijas durwim mirdseja leela gahses faule. Swehtku sahle ee-eijot wispirms azim preekschä statbijahs isgresnota statuwe, ar Keisara un Keisareenes statujahm. Ap Keisara statuju, sarkanä laukä, bija lasami eewehro-jamalee gada-sklaitli is Keisara waldishanas laika un ap Keisareenes statuju tahdä paschä laukä, sarkan-sili-balti puiku fuschlischti. Pee winu lahjahm diwi geniji, faliftahs rokas pajehluftchi, luhdsja Deewu preeksch wineem. Wiss tas bija eeslehgts no daschadeem karogeem un puiku statdeem. Wirs statuwes bija lasami daschadi teikumi (matts), kas us icho deenu sihmejahs, Bet ari wifur zitur sahle redseja daschadus gresnumus un karogus azis ceprerezinajam.

Uj swelikeem bija leels pulks weesu eeradees, ta ka pee galdeem
jau sahla weetas truhkt. Zypaschi daudz lauzineeku bija atbraukuschi,
Keisara svehtkus lihdsfwinet. Tapat galerija waj luhsin luhja no
statitajeem, starp kureem wiwairak damas bija redsamas.

Ari zeen. gubernators un daschi ziti augsti fungi godinaj
fwehtkus ar fawu klahrbuhjchanu.

Swehtkus wadija pilnu sapultschu wadons J. Baumana lgs.
— jo beedribas preelschneeks R. Kalnina lgs, kā lasitajeem jau sinams
bijā ajsbrauzis uz Peterburgu.

Pehz tam iad Baumanis ſwehtkus bija atſlahtjis un iſſlaibrojis, ſahdi dubulti ſwehtki beedribai ſchinī deenā ſwinami, tureja G. Paſit k. ſwehtku runu, kura ne wiſai plaschā, bet ſotí ſlaidrā, jaukā bilde dewa pahrſkatu par muhſu Semes-tehwa ſwehtigu waldischanu notezejuſchōs 25 gaddōs, pee kam it ihpachu wehribu greeſa uſ to, fa Keisara wiſi ſwarigakee darbi leezinot wina ſchēhligu prahtru preekſch lauſchu lab-llahſchanahs — ta ſemneeku brihwlaifchanu, ta ſemſtwas eeweſchana, pilſtehtas likumi, atklahtas teefas, fara-klauſibas likumi, Bulgaru at-ſwabinaſchana no gruhtā Turku juhga zc.

Pehz runas, par goda-meela sta laiku, heedribas dseedataji dseedaja
lahdas dseefmas un musika spehleja.

Tad Baumanis nolasīja Rīgas Latv. biedrībai eesuhtitas sveizi-
naschanas telegramas un rakstus.

Telegrams

No Vidsemes Latweeshu trim deputateem, kas ar
wispadewigako adresi us Peterburgu aibraukuschi. Wini telegrafeerē
19. februari: Sweiķi, brahli, Keisara svehtfōs. Muhsu adresi wakar
eesneefsahm eelschleetu ministra fungam. Schodeen wina tilks nolikta
pee Keisara kahjahn un Semes-tehwam finamas daritas Latweeshu
tautas pademibas un ustizibas juhtas. Mihisters, muhs sanemdams,
teiza, ka augstai waldibai Latweeshu ustiziba efot pasihstama, — pee-
shmedams, lai turpmāk iapat isturamees. Schodeen wisi bānizas
pulksteni paslubina Keisara svehtfus. Pilsehta jauki flagota; wakarā
buhs gresni ilumineereta. Keisars, svehtleem par godu, daschus pa-
rahdus allaidis, ihpaschi semneekem. Tauteeshi, Rīgas Latw. beedribā,
eseet no sowejeem wehl reijs īrsnigi sveizinati. Kalnisch, Kornets,
Saulits, Vidsemes Latweeshu beedribu un laukpagastu deputati.

No Kokneses (Wahzu walodā): Kokneses dseed. heedriba issauz tuhftostchlahrtigu augstu laimi muhsu mihsotam Waldneekam us schihs deenas īwehtkeem. Lai wiſumihlotais Keijsars wehl tahlakus 25 gadus muhs walditu un mehs Wina wiſuwarenā patwehrumā ſtahwetu. — Juhs us ſcheem ſwehtkeem ſweizinadami, mehs wehlamees, kopā ar Jums dāhrgam Semes-tehwam muhsu wiſupadewigalo laimes-wehle- ſchanu iſteikt.

No Zeh̄sim: Tawi nopolni stahw pē tautas zeenā. Ar lab-patikšanu skatahs us Tevi. Strahdā drošķi. Lai liktens buhtu lehmis, ka Tu Latvju tautai par labu speku wīsdīšenakos darbus pastrahdat.

3. Latw. labd. beeindr. wahrdā: Preeschneels J. Kampe

No Walkas: Sweiki gada-fwehtikos tu un tee, kas lihbs ar tewi
Keisara svehtkus svin! Strahda, puhejees, ta labas sekmes tawus
darbus rotā, par fwehtibu Latweeshu toutai. Augsta laime tew!
Rikans, Schmidts, A. Purinsch, R. Mednis, J. Mednis, Svirksons.

No Tehrpatas: Latwju qaifma, qaifmu Latwojem ner!

Echopattee.

No Jelgavas: Sapulzete pagasta wezakee pateizahs par labahm laimes wehleschanbm. Lai dsibwo angsti Riga Latweesku

beebris, wiſu Latweefchu mahmulina! Kurfemes pagastu wezalo lo mitejas preelschneeks K. Bruhm.

No Annasmuižas: Latvju tautas kritis mirdsi īspūji, feedi īsīki, lai aug Latvijai brīnumā. Annasmuižas dzeedatajū wahrdā: D. Neuland.

No Baufkas: Kuplo un seedi ilgi, ilgi, Latvijai par godu.
J. Rozenbergs, P. Slinkis.

No Leepajas: Latvju mahmulite, Leepajas Latweefchi lihds ar
tevi fminebami muhsu Aplaimotaja, augsta Kunga un Keisara 25-gadu
waldishanas-fwehtlus tukfo sawas glahses lihds dibinam us tawu jo
fekmigu tahlakstrahdaschanu Latvju tautas druvā. Petersons, Traut-
manis, Jurschewitz, Duklaus, Kronbergis, Ulfkants, Krusens, Wirkels,
Jaunbruhns, Skrahme, Sumbergis, Ballgalis, Zinowšky, Lauwa,
Lukas, Ormanis, Behne, Raſchewitz, Anzeneeks, Klevers, Tomlewitz,
Skubers, Behrsinsch.

No Izschiles: Tu Latvju mīkla mahte, Lewi lai šhodeen atspoguļojahs Latvju pateiziba, mīlestība un karstīka pateiziba pret muhsu mīklo Semes-tehnu. Zentees jo projam, sawus behrnuš pulzinat apakšā tautibas karoga un tehwijas ūzeptra. Kipuru Pauls, Kaleju Zehkabs, Juris Dīchs, Rabantu Zahnis, Delfshau Matīss, Zahns Kahrklinsch, Stumbru Schorschs.

No Peterburgas (Kreewu valodā): 1) Sirsnigi sveizinu Tevi
sfchinī preeksī wijsas Kreewias til augstā preeka deera, ar kuru faktiht
ari Tawi gada-swehtki! Seedi jo projam, pulsini sawōs muhrōs Lat-
weesħus uš kopigeem darbeem, un lai wijsas Latweesħu beedribas
skatahs weenumehr ar zeribu uš Tevi, kà uš sawu mahti. Peterburgas
Latv. Labdar. beedribas wahrdā: Preeksħneek Nemikis.

2) Eſt ſweizinata mihlā Latw. beedriba, wiſas Kreewijas leelā goda deenā! Sweifi kreetnee tuutas dehli! Zaur Juhſu darbeem lai tehwija mums tablumā tabhw weenumehr jaufā veeminkā. Thomfons.

No Maſkawas: Šveika Latvijas beedriba diſčenā wehſturiſlā goda-deenā; lai darbīga tautas mīlestība pusčko Kreewijas Aplaimotaja muhičam uſtīzīo Latweefchus. Maſkaweeschi.

No Rīschnajās: Sako, plauksti, seedi, Latveesiju beedriba Daugawas malā! Ausē kreetnus wihrus Keisaram un tautai par godu! Frizsons. Seberas.

Ro Roßlawlas: Strahdā un nenogurſti, jo ari nahkotnē Lewis
maijadlehs. Makuls. Krenllis.

Sirsnigi laimas-mehlejumi zaur rakstu bija eesuhiiti: no Rigaas Pawafaras beedribas — E. Bange; no Weetalwas — beedr. preelschneeks J. Rosalinsky; no Behrjones — M. Ahrons, J. Wankins, A. un J. Ronahzs; no Jelgawas — P. Allunans; no Tiflises — Drawneeks.

Bes tam wehl ir ralstus eesuhtijusfhi: Daſhi Prauleenesfhi (latinifki); Skujenes dseed. beedriba.

Rigas Latv. beedribas goda-beedri: Wilnas general-gubernators, general-adjutants Albedinsky, Kursemes gubernators f. Liliensfeld un Wallas seminar-direktors Zimse bija sawu neatnahksanu us sveitkeem aizbildinajuschi ar nematu un mehlejuschi beedribai misu lablakhsanu.

Ar mutes wahrdeem beedribai laimes wehleſhanas iſſaſija: goda-beedris E. Dünsbergs (garakā, dſili fajūtā bjejoli); R. Leelnejs, Jonatana beedribas wahrdā; J. Zellinsch, Rīgas Latv. Amatneku beedribas wahrdā; W. Altbergis, Ewangeliſkas beedribas wahrdā; J. Wihtut's, Lehburgas un Straupes beedribu wahrdā.

Uj māstites beigahm J. Baumana kgs pāzehlahs un issauja wes felibas muhsu augstam Semes-tehvam, kurām par godu ūhi deena topot fwineta, un wehleja Wīnam wehl ilgi dīshwot fawai tautai par ūwehtibu. Skali hurah pawadija ūhos wahrdus, un tad hapulzeteed seeda „Deems fargi Keisaru!“ — un wehl reiñi. Hurah fauzeeni nemas negribeja rimtees. — Tapat ar leelahm gawilehm tapa us nemtas laimes wehlefhanas muhsu augstai Kundsei un Keisareeni un Leefürstam Trona-mantineekam ar Wīna augstu Laulatu Draudieni.

Pehz tam tapa augstas laimes issauktas un usdseebatas Widsemes zeen. gubernatoram, baronam Negküll f. Güldenbandt lgam, beedribas goda-beedreem un ziteem lgeem. Zeen, gubernators, pateikdamees par winam issauktahm weselibahm, nowehleja Latweeshu walodā beedribai wišabu labklahšchanos; to paſču darija Kreewu walodā Widsemes domehnau paſrvaldneeks f. Stange lgs, goda-beedru wahrdā.

Zaur wisu to jautriba sahlē bija tapuse wispahriga un mehles

nu bija raižtas. Beens pähr otru steidsahs tagad uš katederi, fawus ūrds juhtas schini nemirstamā deenā isteilt. Wini atminejahs pee tam to wihrū, kas preekīsh schihs deenas pazelschānas faut kahdā sinā strahdajuschi; augstas laimes tapa issauktas: beedribas preekīschneekam Kalnīna īgam, kas uš Peterburgu aizbrauzis ar pirmo, no Latvēs īcheem pascheem Keisara Majestetei pasneegto adresi; tad šo svehtku wadonim Baumana īgam, adreses mahkīligam iīgatavotajam Laksmana īgam, goda-dseesmu sazeretajam Dannberga īgam u. z. Newarami atstaht ari nepeeminetus R. P. Namberga īga nopolnus pee jahles ispusīkloschānas un svehtku jaūlas arauscheereschānas.

Pastarpās atskaneja mūsīka un tēcēturbalsīgas dīzesmas no bee-dribas dīseadatajēem un skolotaju-seminara māzvekleem. Ar leelu lab-patīkšanu tapa jaunrahs galda dīzesmas no wīcas publikas skandinatas.

Wehl japeemin, ka S. gruntneels, Gr. lgs, bes kahdas usaizinaschanas, parafstija 200 rubl. preefsh Alek Sandra-kapitala, laukhaineezibas skolu dibinaschanas dehl. Schehl, ta Alek Sandra-kapitala leeta sapulzē netapa wairak pahrspreesta un isslaaidrota. Jo sche preefsh tam bija isdewigs brihdis, kahds war buht ne til drihsj alkal atgadisees.

Swehtku weesi tikai pullst. 3. vēž pusnaks schlīhrahs. Keisara svehtki wineem, kā jadomā, wehl ilgi paliks jaulkā atminā.

Otrā waikārā bija balle, ūf kureu ari labs pulks no lauzineekiem bija palikušķi, lai ar Nidzīneekiem un Nidzīneezēniem waretu parādībasmotees.

Par 19. februara īwehtkeem Kursemē un Jelgavā mehs, kā arī leezineeki, eespehjam pāschi rāsfit. Jau rihtā agri leelakās eelas pildijahs ar pilsehtnekeem un lauzineckeem. Wini bija agrāki zehlusčees ūčur un tur peelīst roku pee īwehtku rihkojumeem, steigtees prom uſ nosazito fanohlsčanas-weetu, — ūčee bija tālu jo tālu atbraukuschi nemt dalibū pee karsti mīhlotā Semes-tehwā augstajeem īwehtkeem, to Kursemes pagastu wezako un Jelgawas īwehtku-komiteja bija uſ nehmūčhahs rihkot. Par Jelgawas eedīšhwotaju rihkojumeem peemīnesim ihā. Pulkst. 9. rihtā gimnāsijas skolotaji un skolneiki ūapulzijahs sahle, kur religijas wirsskolotajs Feuerabenda ī. ūčizija aisluhgumu par muhru Kungu un Keisaru. Wehstures wirsskolotajs, Wachtshuma lunks ūčizija īwehtku runu par Kreewijas attīhīstibū, no Petera I. sahket, lihds Keisara Aleksandra II. īwehtligajam waldisčanas-laikam. īwehtkus tē nobeidsa ar tautas luhgščanu „Deewa ūargi Keisaru.” — Pee īwehtku Deewa kalpočhanas Greeku pareištīzibas un Wahzu „Trīhsweenības” basnīzās nehma dalibū gubernatora ī., karlo-pulku walde un ziwil-teešu un waldibū preekschneki. Ari zītās basnīzās un Šchīdu ūnagogā bija īwehtku Deewa kalpočhana. Pulksten 1. pilsehtas weetneeki, gubernatora ūgam ūlahtesot, ūwā namā (Esera-eelā) bija ūanahluschi un pehz īwehtku-runas no pilsehtas galwas fon Hahnū barona ūga ūcho namu atdewa pilsehtas skolu noluhkeem un tad eekoda brokastu. Pulkst. 8. wakarā pee rahtuscha bija ūakrahīuschihs wihs Jelgawas Wahzu ūauschu fahrias un beedribas un dewahs ar ūahpahm uſ pili, kur pilsonumeistars Schmidta ī. gubernatora ūgam wihs ūcho ūauschu un beedribu wahrdā issazija winu wispadewigalās juhtas pret Keisara Majesteti, uſ to gubernatora ī. waldbas wahrdā wihsai laipni atbildeja. Wahzu amatneku-beedriba, kuras īwehtkus gubernatora ī. pažeena ja ar ūawu ūlahtbuhsčanu, patriotismā ne weenai zītai beedribai ūaw palikusi pakal. Pebz tam ūad gubernatora ī. pullst. 7. Latveeschū teatri bija apmellejis, wihsch beidjet peedalijahs pee Kursemes muischnēzibas wakarinahm, kuras loti ūauki un teizami ūdewuschihs. Ūtreiseis muischnēku wezakajs, ūsolu muischnas barona ī. ūon der Recke ūazijis runu par muischnēzibas ūstizibu un padewibū pret Keisara Majesteti. Ūchi runa — kā mums daschi ūlaustā ūtāhīta — esot bijust ihsīs meistara-darbs un ūlahtesotčos wihsai ūigrabuks. — Lai wehl peeminam, kā riterschaftes nams un daudz zīti nami bija mahfīliski un loti ūkaisti ilumineereti, bet gan pat ari wihs ūabakajam naminam netruhka ūpāschu ūpihdumu, kā ūezinaja, kā ūina eedīšhwotaji ar ūird' un prahtu ūwin mīhlotā Semes-tehwā augsto goba-deenu.

Latvijai laikam sāgādihs jo sīkakas sīnas, kā tad Kurzemes Latveesīhi šhos augstos svehtkus Jelgavā īvinejušchi? Nu — tee išdewahs loti brangi. Mehginašim šhos retos svehtkus aprakstit. Uz teem bija kā visu Kurzemes aprinku weetneeki un delegati atbraukusīhi ūchādi pagastu wezakee:

1) no Walnes M. Salneneeks, 2) no Sehrpiles R. Blaubergs,
 3) no Birschu m. B. Tumischs, 4) no Sezes J. Meeschuwahrpa, 5) no
 Renebergas J. Lodsinsch, 6) no Wezmujschas J. Sands, 7) no Pree-
 kules R. Ostels, 8) no Ruhawas J. Jurjahns, 9) no Aisputes pils
 A. Walkaischs, 10) no Leel-Gramsdas J. Zefsteins, 11) no Firk-
 Añites J. Tennis, 12) no Leel-Eseres J. Rohwe, 13) no Dundagas
 R. Nowitschs, 14) no Popes J. Beplis, 15) no Nurmujschas A. Osolinsch,
 16) no Puhereem R. Hartmanis, 17) no Pastendes J. Glinters, 18)
 no Wez-Auzes J. Sakilows, 19) no Jaun-Auzes R. Jansons, 20) no
 Grendsheem J. Strautmanis, 21) no Zehrfites R. Renda un wehl-
 daschi zitu, kas wehlak bija atnahkuschi, ta ka mehs winu wahrdus
 nedabujam finat. Bes tam ka Dobeles aprinka representanti un wiſu
 603 pagastu pilwwari ſchinis ſwehtkös bija klaht pagastu wezako
 komitejas lozekti. Bitus dalibneelus, kas loti leelā pulkā bija sanah-
 kuschi, mehs — ka protams — pee wahrda newaram peesault.

(Turpinal beigum.)

Wez-Sahes ſemkopibas-skola publikas teſtaſchanā un wehl reiſ Sokolowieza testaments.

Mo Theoborga Molanda

LL.

Zaur neparedseteem schlehrschleem nokaweti, mehs nu tikai spehjam turpinat scho cewehrojamo tematu. Barons son Heyking lgs stahsta tahla:

Pahrspreeschot, kad semkopibas-škola buhtu dibinajama, komisijas lozeku domas nebijusčias wis weenadas: ziti gribejusči, lai wehl kahdus 10 gadus nogaida, lihds kapitals buhs jo prahwats pеeaudsis, jo tas jau toreis bijis protams, ka školu dibinajot waijadsešhot labu leelu sumu no kapitala isleetat buhwehni, inventara apgahdašchanai tc. No Šchihs finas, kā mums šķeet, noprota ms, ka komisija pirms bija nospreedusi kur un tad tik spreeda kad školu dibinat; zitadi winai jau eepreelšč nebuhu bijis jaruhpejabs par buhwejamahni ehlahm, kas Wez-Sahle gan it no pascha eesahkuma bija jabuhwē, bet zitā lahdā derigā saimneezibā jau wareja buht usbuhwetas. Komisijas lozeku leelačā daļa, tā f. 9. ī. stahsta tahlač, bijusi meerā, ka škola tuhdač dibinama. Wina pеenehmusi, ka to ar atlīkushā kapitala augleem waresčhot usturet. Wehlač israhdiées, ka atlīkushais kapitals bijis par masu. Tikai wehlač, kad Kursemes kredita-beedribas ūsparkafe Wez-Sahles školai sahluši dahwiuat ik gada 1000 rublu un kad školas-nauda pawairota no 40 us 50, beidzot us 75 rub., sahzis eet labaki un komisija nu warot zeret, ka ik gada kahda druzšina atlīkshotees, lai dibinajuma kapitals atkal pamatas pеeaugtu.

35 de wumi bijusphi i phahdi:

par inwentaru: par ehłahm: fopā:

No	Burgeeim	1867—68	3461 r.	49 f.	1782 r.	55 f.	5244 r.	4 f.
"	1868—69	675	"	5 "	4435	"	54½	"
"	1869—70	410	"	97 "	530	"	43	"
"	1870—71	327	"	15 "	518	"	49	"
"	1871—72	125	"	— "	204	"	53	"
"	1872—73	125	"	50 "	228	"	5	"
"	1873—74	248	"	90 "	119	"	24	"
"	1874—75	326	"	— "	182	"	66	"
"	1875—76	116	"	50 "	264	"	51	"
"	1876—77	134	"	46 "	824	"	29	"
"	1877—78	45	"	80 "	237	"	76	"
"	1878—79	461	"	95 "	184	"	90	"

Popá 6458 r. 77 f. 9494 r. 95 $\frac{1}{2}$ f. 15953 r. 72 $\frac{1}{2}$ f.

Pēbz barona f. H. kga domahm pirmajā gadu išdewumi bijuschi waijadīgi, lai skolu waretu uſſahkt; wehlakds gabōs tee eſot tahti kā kurā latrā zitā ūaimneezibā. Tikai 1876/77. g. direktoram waijadīejis plātčala dīshwoļka, kas peebuhwets, tadeht tanī gadā iſdosčanas bijusčas leelakas, ne kā zaur zaurim nemot zitōs gadōs. Eſot buhwetas dīshwojamās telpas 33, tagad 44 skolneeleem, palīhgāskolotojam un palīhgām un zitas ūaimneezibās-ehkas. Inwentars mahāiščanas deht bijis jo pilnigals ja-eegahdā, ne kā prastā ūaimneezibā waijadsetu. Po 1879. gada Jāhneem inwentara wehrtiba bijusi 5990 rubļu. Tani paſča laikā cestahdiſuma kapitals bijis

Schahds: Ritterschaftes parads 7000 rub., wehrtes papihrds 4000 rub. un skaidra naudā 359 rub. 87 kap., kopā 11,359 rub. 87 kap.

Par Wez-Sahtes semkopibas-skolas darboschanas un par dascheem eenehnumeem un isdewumeem son Heykina lgs fastahdijis schahdu pahrtfatu:

Gada laikā no Jurgeem lihds Jurgeem.	Skol- neeli mahžiju- ſches.	Skolneeli iſtahjuſches	Skolas-nauda eenahkuſ	Starp min. skolneeli bijuschi tahdi, tam waj vamifam waj pa datai skolas nauda atlaista.	Kalpeem un alga- dīcēem mafsa, depu- tatu un eestahdes stal- meiftara, wagari un 4 meitah nebuht ne- rekhinot.	Rub.	Kap.	Rub.	Kap.
1867—68	12	3	—	300	—	352	80		
1868—69	13	—	8	390	—	590	65		
1869—70	15	1	4	870	—	886	72		
1870—71	28	1	9	1110	—	324	46		
1871—72	29	3	15	810	—	288	68		
1872—73	22	—	11	991	66	4	323	44	
1873—74	25	2	8	1197	50	6	368	76	
1874—75	23	1	15	1150	—	6	373	13	
1875—76	24	2	5	1075	—	5	377	66	
1876—77	37	1	15	1750	—	6	156	48	
1877—78	40	4	18	2381	25	5	212	82	
1878—79	39	2	16	2681	25	5	152	—	
Kopā	307	20	124	14706	66	—	4407	60	
Baurmehrā tanis 12 gabōs	25,58	1,67	10,33	1225	55		367	30	
				t. i. Jaurmehrā par fatru skolneeku il gada 47 rub. 91 kap.					

Schini (t. i. 1879/80.) gadā esot 44 skolneeki. Brihw-skolneekem Kursemes kredita beedribas sparkase no 1872. g. fahkot il gada atwehlejusi 250 rub., preefsch tam dascheem skolneekem mafsa pa dalai kluwū ū atlaista. Zeen. barona l. apnemahs peerahdit, „kahda wehrte muhsu teikumam, ka Wez-Sahtes skolneekem no Sokolowicza kapitala naw ne kahds labums; ka tee sawu mahzibū aismalsā ar darbu un skolas-naudu un ka tahdas eetaises wadonim wehl kahds labums no tam atlez.“ Wez-Sahtes wadonis ne us kahdu wihsī nemantojot kahdu labumu, jo winam esot nosazita lone un deputats un wairak winsch nedabonot. Eestahdes ihpaschneeks (Unternehmer) esot pate eestahde, kurai paschai winests nahk par labu un skahde jazeesch. Wihsu to l. S. l. grib peerahdit ar schahdeem rehkinumeem:

Wez-Sahtes isdoshanas esot:

- 1) direktora lone 666 r., wina ſeewas lone 100, deputatis 254 r. 80 f. wehrtibā, tadehk pa wifam 1020 rub. 80 kap.
- 2) palihga ſkolotajam lone 400 r., pahrtfai 100 r., kopā 500 " — "
- 3) Palihgam 150 r. (pehrn 200 r.) lones un 100 r. pahrtfai. No ſchis naudas nahkot us skolas rehkinumu ſikai 40 " — "
- t. i. ta nauda, fo ſchis palihgs dabonot wairak ne ka prasts wagaris. Sawads rehkinums!
- 4) Gaismai 81 r., par ſahlehm an ahrsti 33 r., pasta-naudai un ſludinajumeem 48 r. 25 f., ſkolas leetahm 32 rub. 86 f., iſlabojumam 36 r. 54 f., par eljamenu un plaujas-ſwehkeem 56 rub., lehkschai un 3 meitahm lone un pahrtika 400 rub., kopā 687 " 65 "

pa wifam 2248 rub. 45 kap.

Tē wehl ne-esot eerehkinati iſlaboschanas- un apdroſchinaschanas- iſderumi par tahni ehkam, kas nepeederot pee semkopibas, bet ſkolas, un par ſirgeem, kas Wez-Sahtē esot wairak jatura, ne ka kahda prastā ſaimneezibā. Kahda wehrte ſchahdeem un tam lihdsigem preeſhmejumeem ſchini leetā ir, par to mehs turpmak druzjin parunasm.

Katra ſkolneeka uſturai esot nosaziti: ſkaidra naudā 25 rub. un deputatis 40 rub. 50 kap. wehrtibā (2 garn. ſweeſchu, 5 garn. ſliju-ſweeſchu, 6 mehru rudsu à 225 kap., 4 mehru meeschu à 200 kap., 1½ m. ſirnu à 250 kap., 8 m. kartupelu à 50 kap., 270 ſtopu peena à 3½ kap., par ſawalschanu 95 kap.), kopā 65 rub. 50 kap.

Kad nu zaurmehrā il gada bijuschi 25,58 ſkolneeli un katra pahrtika aprehkinata us 65 rub. 50 kap., tad pa wifam kopā iſnahkot 1675 rub. 49 kap. Scheit klahd augſchejee 2248 " 45 "

kopā iſboschanas 3923 rub. 94 kap.

Turpretim eenahkumi:

Skolas-nauda no 25,58 ſkolneekem

à 47 rub. 91 kap. 1225 r. 54 f.

Skolneeku darba-wehrte (3 ſkoln.

efot lihdsigi 1 ſalpam, kura lone

un pahrtika efot aprehkinama ar

130 rub., tadehl) 1025 " 40 "

2250 " 94 "

Tadehk Wez-Sahtes eestahdei il gada esot japeelek 1673 rub. — kap. un no wineſta newarot ne runat.

Schini aprehkinumam efot zaurmehra ſkaitli par pamatu, bet rehkinums no Jurgeem 1878 lihds 1879 efot ſchahds:

Iſdewumi:

Lone: direktoram un wina ſeewai 766 r., palihga-

ſkolotajam 400, wagarim 90, kopā 1256 rub. — kap.

Pahrtikas nauda: palihga-ſkolotajam 100 r.,

ſkolneekem 933 r. 33 f., 4 meitahm 100 r., kopā 1133 " 33 "

Deputats: direktoram, ſkolneekem un meitahm,

naudā aprehkinats 1898 " 13 "

Sihkali iſdewumi: mafschanas nauda 34 f.,

gaisma 82 r. 7 f., ſahles un ahrſts 35 r. 25 f.,

pasta-nauda un ſludinajumi 48 r. 72 f., ſeejibū

formulari 15 r. 40 f., elfames un plaujas-

ſwehki 56 r., rakſamas leetas 12 rub. 46 f.,

galdneekam par gultu ſataiſiſhanu 11 rub.,

audekls galda drehbehm un palageem 13 r. 25 f.,

lampas 12 r. 29 f., wehl ſihkali iſdewumi 20 r.

40 f., kopā 340 " 84 "

kopā 4628 rub. 30 kap.

Eenehumi:

Uſturas un ſkolas-nauda no ſkoln. 2681 r. 25 f.

Skolneeku darba-wehrte, pee kam

it wiſi ſkolneeki tikai par 9 kalpeem

rehkinati, jo tikai 10 kalpu Wez-

Sahtē waijagot un weens jau efot,

kalram ſalpani 130 rub. 1170 " — "

3851 " 25 "

Tadehk ſchini gadā bijis jaleek klahd no ſkolas 777 rub. 5 kap.

Tā tas ari palikhot us preeſchu; ne weena ſemkopibas-ſkola newarot pastahivet bei peepalihdsibas; ſkolas-nauda ar 75 rub. un 1½ ſalpa darbs, kas kram ſalpani 130 rub. 1170 " — "

3851 " 25 "

Tadehk ſchini gadā bijis jaleek klahd no ſkolas 777 rub. 5 kap.

Tā tas ari palikhot us preeſchu; ne weena ſemkopibas-ſkola

newarot pastahivet bei peepalihdsibas; ſkolas-nauda ar 75 rub. un

1½ ſalpa darbs, kas kram ſalpani 130 rub. 1170 " — "

3851 " 25 "

Tadehk ſchini gadā bijis jaleek klahd no ſkolas 777 rub. 5 kap.

Tā tas ari palikhot us preeſchu; ne weena ſemkopibas-ſkola

newarot pastahivet bei peepalihdsibas; ſkolas-nauda ar 75 rub. un

1½ ſalpa darbs, kas kram ſalpani 130 rub. 1170 " — "

3851 " 25 "

Tadehk ſchini gadā bijis jaleek klahd no ſkolas 777 rub. 5 kap.

Tā tas ari palikhot us preeſchu; ne weena ſemkopibas-ſkola

newarot pastahivet bei peepalihdsibas; ſkolas-nauda ar 75 rub. un

1½ ſalpa darbs, kas kram ſalpani 130 rub. 1170 " — "

3851 " 25 "

Tadehk ſchini gadā bijis jaleek klahd no ſkolas 777 rub. 5 kap.

Tā tas ari palikhot us preeſchu; ne weena ſemkopibas-ſkola

newarot pastahivet bei peepalihdsibas; ſkolas-nauda ar 75 rub. un

1½ ſalpa darbs, kas kram ſalpani 130 rub. 1170 " — "

3851 " 25 "

Rā rebsams, zeen. barona l. nemihl rehkinumus par pagahju-
īcheem laileem; Kursemes semneeli, kam ūchee rehkinumi jasim, fa lehti
protams, ir zitabās domās. Redsesim turpmal, kuru domas peepildi-
fees. — Blaschi un gari rakstijis, gribedams peerahbit, ka Wej-Sahtes
skolneekem wiſleelakais labums atlejot no strahda ūchanas, barona l.
reisu reisahm apleezina, ka tilai no 3 skolneekem kopā pagehrot ween a
kalpa darbu. Biku leelakā dala nahkot no pagastu ūkolas un tāhdi
ne-efot paraduschi laukā strahdat, tadehk no wineem ari wairak darba
newarot prāst. Tā tad mehs tē atkal jau dabonam ko no jauna
dsirdet. Semļopju behrni, kas pahris seemas apmeljeuschi pagasta-
ūkolu, naw paraduschi laukā strahdat, tee jaſuhta uj Wej-Sahti, lai
peeradinahs pee lauku-darbeem! Ko tad muhsu pagasta-ūkolas ihki
audsīna? Slinkus, kas no darba bīhstahs, to naw paraduschi?
Ja tas tā, tad muhsu pagastu-ūkolas steigshus ween buhtu
pahrlabojamas. Bet, lā wehlak redsesim, barona fungam teitan
it lā daschā labā zītā weetā stipri mīfejees, tadehk zeen. lastaji
ari Wibsemē un tāhlakās gubernās ūchini ūnā war apmeerina-
tees Kursemes pagasta-ūkolu deht. Winas gan naw pilnigas, minahm
wehl dauds wahjibu japahrfpehj, bet flinkus, kas „laulkā naw paraduschi
strahdat,” winas ari ne-īsaudsīna.

Par Wez-Sahtes skolneeku mahzishhanos un strahdajot fon Heykina ī. rafsta, ka tee tik seemā tik wafarā pulfst. 5. rihtā teekot modinati; pehz pahtareem, kas efot ihši preefsh pultst. 6., eesfahfahs mahziba, kas weltahs lihds pulfst. 7.; ta tas ejot wifū zauru gadu. No pulfst. 7. lihds 8. efot brokasts. Wafarā skolneeki strahdajot no pulfst. 8. lihds $1\frac{1}{4}$, deenswidus lihds p. 2., darbs no 2. lihds 4., tad $\frac{1}{2}$ stunda palaunagam un no p. $4\frac{1}{2}$. lihds p. 7. wakarā darbs, tikai ptaujamā laikā $\frac{1}{2}$ stundas ilgaki. Seemas laikā mahzot il deenas no p. 6. lihds 7. rihtā un nedelā trihs reisas ari no p. 8. lihds 9. No pulfst. 8., reisahm no 9. lihds p. $1\frac{1}{4}$. haimneejibas-darbi, lihds p. 1. launags, no p. 1. lihds 3., ja dauds lihds p. $3\frac{1}{2}$. darbs. No p. 5. lihds 7. wakarā mahziba. Tadeht Wez-Sahtes skolneeki strahdajot wafarā tikai 8, ja dauds $8\frac{3}{4}$ stundas, seemā 5, ja dauds $5\frac{3}{4}$ stundas. Noteekot gan, ka pee steidsama darba strahdajot ilgaki un reisahm skolneeki ari no brihwa prahha paleekot daschu stundu ilgaki pee jemes-darba; deenu, lai buhtu kahda buhdama, alasč nobeibstot ar pahtareem.

No sirds jappreezajahs, ka Wez-Sahle it ihpaschi tahs pasihstamás mahzibas „suhb̄ Deewu un strahdā“ un „fawa waiga fweedrōs tew buhs maisi peluit“ teek stingri ispilditas. Turpretim par to, pehz scheent teizameem džihwes-pamateem jo masak eewehrojamu jautojumu: kà Wez-Sahle stahw ar to teoretisko mahzibū? mehs runafim turpmak.

Peesihmejis, ta ſenak Wez-Sahte turejuſt 6, tad 4, tad 3 falpus un tagad tikai 1, tadeht ta darba-ſpehku jau pa dauds no ſkolneekem ween, ion Henkina f. heidsot noſpreſch:

- 1) Nelaika son Sokolowicza l. it nebuht ne-esot gribejis jaun sawu eestahdijumu sefmet tautifikus zenteenus un
 - 2) ka wina eestahdijunis nenahtot wis par labu semneeku lahrtai, ko pagastu walbes aifstahw, bet tikai semkopibas- un semneekulaudim („den Land- un Aktersleuten“), kuru representants esot Kurjemes riterschafts-komiteja.

Truhkstofhas telpas dehl mums deemischehl ja-atstahj us nahko-
řchu reisu muhsu pеesihmejumi par řcheem rehlinumeem un spredu-
meem, ko zeen. barona fungs publikai pasneedsis par Wez-Sahtes
semkopibas-skolu, jebřchu tee, kа jau no eesahkuma peeminets, ir usluh-
tojami tikai kа privats, pee tam ſotи nepilnigs darbs. Zhesti aba
tadehl tas, publikai reis ſinams, ſchinі leetā war fazelt greisus ſpre-
dumus, las paſchu leetu ahtraki eetin tumſā, ne kа apgaismo un iſ-
ſkaidro. Taisnibu ſakot, mehs bijam no barona kga ſagaidijusči jo
ruhpigali iſſtrahdatu aibſbildinaschanas-rakſtu, ne wiſ tahdu, kura ſkaitli
bes ſistema jalitti un fatram kahrtigi fastahditam ſaimneezihas-rehlinu-
mam ta ſakot durahs ajs. Tikai pawirſham laſtajam, leetas ne-
pratejam tee war imponeeret jeb eedsicht galvā brihnum leelu augſ-
zeenibu; leetas ſapravejam, las tos kritiseerē pehz kahrtigu rehlinumu
mehrauſlas, tee turpretim fazek ſchaubifchanos, ko tahda wiſpahriga,
ne us lahdeem ſiniſleem pamateem nedibinata aibſbildinaschana, kа zeen.
barona k. to reisu reisahm iſſazijis, ahtraki pawairo, ne kа iſgaiſna.

„Latveesku Alvisku“ redakcijas viltigā denunčiāzija.

To pāſču wiltigo denunziažiju (la Sobgala 2. numurā eſot ap-
gahniti un naķehſiti kriſtigas braudſes ſwehtumi un „Latveeſču grehku
ſuhdſefčanas luhgſchana”), ko „Latv. Aw.” redakcija nodrūſajuk ſawā
lailkrāſtā, wina pahrtulkotu peekuhtijus ari Rīgas Wahzu awiſehm,
pee tam wahrdus un teikumus tihſčā prahā pahrgroſidama. Kā ſa-
protams, Wahzu awiſes naw karejuſčahs, ari no ſawas puſes uſ-
brukt „Baltijas Semkopim” un to dehwet par baſnizaſ ſwehtumu
apgahnitaju zc.

Lai nu publīka pārlezzinatos, zīk viltīga fāhi denunčiazija ir un
lāhdā ihgnā atreebsčanas-garā ta fāzereta, tad mehs tē nodrukajam to
„Grehku-Suhdsečhanu,” kura un līhds ar to „krīstīgas draudses fweh-
tumi” ešot nokehſti. Mehs to eſam nodrukājuſchi wahrdu pehž wahrda
iſ lāhdas wehl it jaunas abizes. Ta ſlan tā:

„No tāhs Grehku-Suhdsefchanas.“

„Rad Bilwekam ta Sirds no Grehkeem gruhta irr, un no Isbailes noskumust warren, tad buhs tam pee ta Basnizas-Kungu eet, ta lubat un fazibl.“

"Zeenigs mihlais Basnizas-Kungs, es suhdsobs, fa juhs gribbat mannu Grehku-Suhdseschannu klauscht, un man Peedohschannu to Grehku fludinaht."

„Mihkais Basnizas-Kungs, es esmu Deewam manus Grehlus suhdsejs, un suhdsu jums tohs arridsan Deewa-Weetā, ka es nabbags Zilwels Deewu mannu Kungu, lohti warren esmu apkaitinajs ar manneem leeleem Grehkeem, mannu Deewu un Kungu no Sirds-Dibina ne peeluhdsis, Deewa Wahrdu daschfahrt welti un neleetigi walkajs, Basnizā ne gahjis, Deewa svehtu Wahrdu ne labprahrt dsirdejs, mannu Tehwu un Mahti, mannu Kungu un Gaspašchu, Saimneelu un Saimneezi, ne klausijis, ar fawu Tuwaku Zilweku daschfahrt bahrees, eeksfch Genaidibas un Dusmibas dsihwojis: Es esmu arridsan beskaunigs bijis eeksfch Wahrdeem un darbeem, eeksfch leekas Ghjchanas un Dherghanas dsihwojis, un ta prett wisseem Deewa Bausleem grekhohjs, tas ir man lohti schehl. Tapehz luhdsohs es no Deewa pusses, mihkais Basnizas Kungs, ka juhs gribbeit manus Grehlus zaur Kristum peedoht un mannu bailigu Sirdi ar Deewa Wahrdeem eepreezinah: Es sohliju Deewam un jums, ka es ne gribbu wairs joprohjam tihschi grehkoht. Amen!“

Tas gábalinsč „Balt. Semk.“ 2. Peelikumā, jaur kuru šči „grebku suhdseschanas luhgščana“ efot apķehsīta, ūan turpretim tā:

„Esmu dauds grehkjos wezā gadā! Reisahm pat biju nezeenigs wahrdōs un darbōs, un deemschehl arīsan sobōs. Un tas man ir gauscham schehl! Gan ne-esmu wainigs, ka mani sobi druszin garaki un daschs fchē un tē magenit aiskerahs. Ak smaganas! Smaganas ar sawu nepastahwibu — tahs wainigas ka man wezam wiham daschs sobis wairak issteepees. Kautschu gan ne-esmu wainigs, tomehr esmu aplam fatreeks pee scho bites krehjlinu. Es suhdsos, man to nastu schehligi nonemt. Godigi eetizis jaunā gadā, nu gribu ussfahkt godigu dīshwi un atgreestees. Ja turplikam nemekledams dīshwē lahdu us-eeschu, ka tas wehl fchē un tē peeleen rokas laisldams un lihku padusi turedams, tad teen wairs neleegfchu tahdu darbu. Ramehr telsch wehl ir telsch, winsch laisahs gar tesmina. Un ta lihku paduse? Kas pats nemahkt ehst to labako, lā: pautus, zahkus, schlinkus un t. t., tahds lai labak baro sawu wehderu lahzausahm un fehnalahm, ka pasudusfchais dehls. Un ta wehderam, kas to lihku padusi dabon, muhscham netruhls treknuma fwehtibas.“

Kad abus schos rakstus salihdsina, tad gan satram, kas taifnibu un pateefbu ar waru negrib apspeest, skaidri un gaifchi buhs ja-ap-leezina, ka tee weens ar otru nestahw ne kahdà hafara, ne wahrdi, neds ori fatura finâ. Zeen. lasitaji tè no jauna warehs pahrleezinatees, kahda wilstiga leeziba un breefmiga apgrehziba pret 8. bausli teek dota un padarita akurat no tahs pusés, kuru mehs lihds fchim esam mahzi-juschees turet par fchi bauschla ihsto zeenitaju un par nepateefas leezibas eenaidneezi. Kahds breefmigs besdibens atwerahs muhsu gara azihm, wiwu to nopeetni apdomajot! Ja, lam nu lai ustiz? Kas nu lai mahza muhsu laudis, ko teem buhs, ko nebuhs darit?!

Dalshadas sinas.

No Eelkhemes.

„St. Pet. Wed.“ sino, ka Wera Sasulitsch Peterburgā atkal hanemta zeeti. Wina peemituñ pee lahma juhras ofiziera, ar kura feewu bijusi draudene. „Köln. Ztg.“ par Weru Sasulitsch wehsta, ka ta jau preelsch ilgala laika pahrbraukus feni swescha wahrda is Schweizijas us Peterburgu. Keisara lantlejas treshā nodala dabujus is Schweizijas par Sasulitschias atbraukschānu sinu.

Par Anglu pilnvari kara leetas Peterburgā esot, là „Now. Wrem.“ sino, palkawneeks Clarks eezelts.

Kreewu paideogogisks schurnals „Tautas skola“ paideeds skolu sinā schahdas sinas:

	eelschwotoju	skolu	skolenu
Wahzija ir	42 milj.	60,000	6 milj.
Anglijā "	34	58,000	3 "
Austrija "	37	30,000	3 "
Franzija "	37	71,000	4,75 "
Spanija "	17	29,000	1,6 "
Italija "	28	47,000	1,9 "
Kreewija "	74	33,000	1,1 "

Tà tad zaurmehrā nahk: Wahzija us 100, Anglijā us 52, Austrija us 100, Franzija us 66, Spanija us 34, Italija us 40 un Kreewija us 34 skoleneem weena skola.

Ismekleschana, zil leela atlhdinashana Kreewijai jadabu no Turzijas par kara-laikā hanemto saldatu ustureshchanu, bija usdota ihpaschā komisijai, kas pee ahrleetu ministerijas bija eezelta. Schahs leetas dehl Turku waldbā bija nosuhlijusi jau preelsch lahma mehneshā laika Osmanu-paschu us Peterburgu. Tagad ismekleschana esot noheigta un Osmans-pascha gresschotees atkal us Konstantinopoli atpalak. Atlhdinashanas suma ne-isnahks hot wis tik leela, là eesahkumā domats, jo ismekleschana esot israhdijsi, ka to saguhstito skaitis, kas ilgaku laiku Kreewija ustureti, nesneedsteees pahri par 70,000 vihreem.

No Tehrpatas. 1. februari bijuschi Tehrpatas universitetē 1089 studenti. No teem studeerejuschi: teologiju 137, teesas leetas 202, diplomatiyu 1, mediziņu 406, farmaziju 106, wezahs walodas 47, filosofiju 1, walodas salihdsinadamas mahzibas 15, Kreewu walodu un literaturu 8, tautas fainmeezibū un statistiku 51, wehsturi 35, matematiku 20, astronomiju 5, fiziku 8, kimiju 24, mineralogiju 3, zoologiju 5, un semkopibu 15. No scheem bija: is Widsemes 460, is Kursemes 205, is Igaunijas 116, is Polijas 38, is zitahm Kreewijas daļahm 248, is ahrsemehm 22.

No Wilandes. Wilandes gimnasiju apmeklē schim brihscham 179 skoleni; to starpā ir 69 Baltijas muishneeli, 10 Kreewu muishneeli, 39 literatu un eerehdnu behrni, 50 birgeri un 11 semneeli.

Kursemes ewang.-litr. konsistorija noturehs sawu schigada pawašaras-juridiku no 28. marta līdz 11 aprīlim.

Ugunsgrēki Kreewija 1879. gada un zaur teem padarita skahde. Zil leelu skahdi uguns 1879. gada Kreewija padarjis, to daschi lasitaji nespēhs nebūt eedomatees. „Balb. Wehstnefis“ paideeds skahdu pehz teesu sinahm fosaħħiditu pahrfkātu par ugunsgrēkeem 1879. gada. Is ta ir redzams, ka minetā laika bijuschi par visam 32,807 ugunsgrēki. 5134 zehluschees, là peerahdits un boma-jams, zaur uguna peelikshānu, 9792 zaur neusmanibu, 1239 zaur sibeni un 16,642 gadijums nav bijis eespehjams isdibinat, zaur kam uguns zehlees. Ugunsgrēki 1878. g. ir gān bijuschi wairak, proti: 33,319, bet leelaka skahde zaur ugunsgrēkeem ir padarita 1879. g. Beidsot minetā gada skahde istaifa 80,085,658 rublu, turpretim 1878. g. tikai 63,075,524 rub. tas ir par 17,010,134 rub. masak. Zaurmehrā rehkinot, Kreewijas walsti 1879. g. bija latru deen 90 ugunsgrēki un latru deenu kluva 220,000 rub. un mehnēsi $6\frac{1}{2}$ miljonu rub. no uguns aprihti. Sche wehl japeemin, ka gandrihs 2710 gadijums, no scheem 128 Drenburgas gubernā, skahde nav nemas usdota. Jo wairak ugunsgrēku bijuschi schini gubernās: Rischni-Nowgorodes gub. 1496 ugunsgrēki, Saratowas 1354, Tambowas 1307, Simbirskas 1099, Kurskas 1092, Maslawas 1048 un Pensas gubernā 1042. Padarito skahdi eewehrojot, scheit peeminam

tikai tahs gubernās, kur ta fneedsahs pahral par weenu miljonu rub., proti: Irkuzkas gubernā ar 13,688,067 rubleem, Maslawas ar 4,140,032 rub., Sw. Peterburgas ar 3,072,903 rub., Samaras ar 2,946,614 rub., Tambowas ar 2,893,322 rub., Saratowas ar 2,287,707 rub., Kurskas ar 2,180,991 rub., Drenburgas ar 1,981,013 rub., Rischni-Nowgorodes 1,951,640 rub., Woroneschās ar 1,920,883 rub., Simbirskas ar 1,895,857 rub., Vladimiras ar 1,890,311 rub., Pensas ar 1,806,203 rub., Riesanas ar 1,774,279 rub., Dreles ar 1,760,781 rub., Uralskas ar 1,741,470 rub., Karkowas ar 1,652,953 rub., Permas ar 1,631,191 rub., Molinias ar 1,453,784 rub., Tveras ar 1,260,491 rub., Tulas ar 1,220,414 rub., Chersonas ar 1,201,584 rub., Warszawas ar 1,194,847 rub., Grodnas ar 1,135,528 rub., Tschernigowas ar 1,128,480 rub., Minskas ar 1,055,706 rub., Kasanas ar 1,047,658 rub., Kalugas ar 1,011,219 rub. un Kaunas gub. ar 1,000,836 rub.

Ari Widseme pagahjuschi 1879. gada schini sinā ir deesgan gruhti peemelleta. No 288 ugunsgrēkeem nahk us Rīgas pilsehtu ween dauds wairak ne là treshā dala. Padarita skahde istaifa 991,280 rublu, pee kam 45 gadijums skahde naw usdota. Tà tad Widsemē ween uguns latru deenu ir par 2700 rub. padarijis skahdi. 1876. g. Widsemē bijuschi 213 ugunsgrēki un skahde par 590,567 rub. turpretim 1878. g. 270 ugunsgrēki, kas padarijuski skahdi par 465,378 rub. Pagahjuschi 1879. g. ir 6 ugunsgrēki zehluschees zaur sibeni, 28 zaur neusmanibu, 16 gadijums skahde par 573,775 rub. turpretim Kursēmē bijuschi schini pagahjuschi gada tikai 130 ugunsgrēki un zaur teem zehluschees skahde istaifa 204, 362 rublu.

No Maslawas. Par Maslawā nahkoščā gada isrikojamahs manufakturas iſtahdes presidentu, là „Sovr. Jz.“ sino, eezelts finanzministers Greighs.

No Woroneschās. Sadonskas aprinkī firsts Leo Wollonksis atwehlejsis is fawem spihkereem 1500 tschetwertu labibas preelsch isdalishanas starp truhkuma zeestidameem eedshwotajeem.

No Drenburgas. Preelsch Drenburgas apdeguscheem eenahžis līdz 26. janvarim 321,288 rub. $16\frac{1}{2}$

No Karkowas. Par Karkowas general-gubernatoru ir grafa Loris-Melikowa weeta eezelts firsts Dondulows-Korsakows.

Politisks pahrfkats.

M. J. Zelgawā, 24. II. Kamehr augstājo Keisara-swehtku skanas wehl atskaneja wijsas walas malas un ustizigo pawalstineku kādis, telegrafs jau atkal is galwas-pilsehtas atnesis sinu, kas fazehla wiwpahrigu satrīzinaschānu un ihgnumu. Deenu pehz Keisara-swehtkeem, 20. februari, kad augstākā isdarosthās komisijas wirs-presidents grafs Loris-Melikows pulks. 2. pehz pusdeenas pēbraza pee fawa nama durwišm un no rateem iskahpis dewahs namā, winam it tuvu skahde peepeschi norihbeja schahveens. Tas nahja no lahma jauna zilwela un bija mehrkets us grafu, bet paldees Deewani bes sekmēs. Slepkawa gribejis wehl otru reisi schaut, bet grafs tam peesteidsees kākt un tik stipri dewis pa gihmi, ka tas iahzis streipukot un tuhāl kluvis sanemts un apzeetinats. Slepkawa ir laħds kruhtis Schihds, kas ginnašiju gahjis zauri un gribejis studeeret, bet nepilnigu mahzibū dehl no universitetes kluvis atraidits. Tiz, ka winsch iħahnejis-fakarā ar ziteem noseedsnekeem, jo winsch isteizis, ka pafacham enaids nebūt ne-esot pret grafu, — tilai darijjs „kas tam usdots.“ — Grafs Loris-Melikows, atsīhdams ka tē atkal walas pretineku negħligais noseedsibas-darb, ar slepkawu lizis taifit ihsu prozesi. Jau tahs pafċas deenas wakarā apfuħħibas-rakħis bija apstiprinats, pulks. 12. pušnakti protokols bija nodots fara-teefai, otrā deenā schi iħslau-schinaja noseedsnekeu un 9 leejneekus un tad issafija sawu sprecedmu, fa slepkawam jamirst pee kartawahm un treshā deenā t. i. 22. februari pulks. 11. pr. pušd. slepkawa jau bija pakahrts. Ne ween Peterburgas, bet ari wijsas walas eedshwotajeem kruhts palek jo weegħla redsot un dīrdot, ka taħħas bresmigas noseedsibas pret waldbas-wiħra dsiħħibbu un walas drošħibbu us til ahtrahm pehbahn pehz no-pelna teek soditas. Tikai taħħa aħtra, stinga teefashħana schini bailigħa briħdi war sekmig palihdset. Noseedsnekeem japharleżżejjajha, ka winus neħbiħtahs un fa publika deenu muħħschu eet kopu ar waldbu

